

Toimintaa nyt!

Sirpa Pietikäinen

Meret ovat kautta historian olleet yksi Euroopan menestystekijöistä. Merenantimet tarjosivat ravintoa ja meri kulkureitin tavaroille, ihmisille ja ajatuksille. Meret eivät erota, vaan ne yhdistävät: ne ovat kulttuureja yhteen sitovia valtateitä. Ilman merta elämä Euroopassa olisi kaikin puolin köyhempää. Liikenteen lisääntyessä, ympäröivien alueiden kasvaessa kylistä metropoleiksi sekä teollisuuden ja maatalouden kehittyessä meret valitettavan usein päätyivät monenlaisen jätteen viimeiseksi lepopaikaksi. Meren ekosysteemi ei kestä kaatopaikkana toimimista: Euroopan meret voivat huonosti. Yksi heikoimmin voivista potilaista on Itämeri.

Suomessa syyttäviä sormia on osoitettu milloin Venäjän, milloin Puolan suuntaan. Vikaa ei tulisi etsiä pelkästään muista, vaan vastuu meren tilasta samoin kuin tilanteen korjaamisesta kuuluu jok'ikiselle merta ympäröivälle maalle. Pietarin jätevedet tai Karjalan kanalat pilaavat epäilemättä koko Suomenlahtea, mutta saaristomme leväkukinnot saavat ravintonsa suomalaisista kalankasvattamoista ja maatalouden hajapäästöistä.

Tähän mennessä Itämerta on suojeltu innokkaasti lähinnä puheiden tasolla. Huolimatta siitä, että Itämeren suojelukomissio HELCOM on tehnyt töitä Itämeren suojelemiseksi jo 1980-luvulta, ei meren terveydentila ole tähän päivään mennessä parantunut niin suurin harppauksin, kuin juhlapuheista olisi odotettavissa. Vaikka suojelukomission ohjelmien ja yhteistyön tuloksena ympäristömyrkyistä PCB- ja DDT- pitoisuudet ovat vähentyneet ja osa hot spot-alueista on kuntoutettu, etenee Itämeren rehevöityminen vauhdilla. HELCOM on laatinut kattavan listan toimista, joita tarvittaisiin Itämeren tervehdyttämiseksi. Suojelukomission keskeisen roolin varmistaminen EU:n Itämeristrategian osana sen toimeenpanossa on äärimmäisen tärkeää.

Yksi tärkeimmistä Itämeren rantavaltioista, Puola, otti kesäkuussa käsiinsä EU-puheenjohtajan nuijan. Puheenjohtajan ohjelmassa Itämeri ei valitettavasti yllä tärkeimpien tavoitteiden listalle; ymmärrettävää toki on, että meneillään oleva talouskriisi nielaisee leijonanosan unionin ja näin puheenjohtajan agendasta - silti näkyvämpi rooli Puolallekin niin tärkeälle merialueelle olisi ollut toivottavaa. Pelkona on, että Itämeren suojelukysymykset tallautuvat talouden jalkoihin, kuten uhkaa käydä monelle muulle ympäristökysymykselle. Mitä haastavampi taloustilanne on, sitä tärkeämpää on kuitenkin muistaa talouden ja ympäristön väliset syy- ja seuraussuhteet. Se, miten vastaamme talouskriisiin, vaikuttaa suoraan ympäristöön ja ilmastoon. Ja se, miten hoidamme ympäristöä, näkyy myös taloudessa. Tämä pätee myös Itämeren osalta.

EU:n ei tule myöskään unohtaa laajempaa kokonaisuutta meriensä suojelussa: kansainvälisen areenan hyödyntämistä pitää lisätä huomattavasti. Vaikka unionitason yhteinen toiminta on äärimmäisen tärkeää, sitä on myös kansainvälinen toimintaympäristö. Joskus tuntuu, että EU:ssa unohtuu muiden toimijoiden olemassaolo. Unioni ikään kuin yrittää keksiä pyörää uudelleen: ehdotuksia merien tervehtymiseksi on tehty vuosikymmeniä erilaisissa kansainvälisissä järjestöissä.

Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä (IMO) tehdyt sopimukset velvoittavat myös Venäjää. Niin unionin kuin Suomenkin tulee toimia aktiivisesti järjestössä. IMO:ssa on mahdollista sopia esimerkiksi PSSA (Particularly Sensitive Sea Areas) -alueita koskevista lisäturvamääräyksistä. PSSA-status myöntää IMO sellaisille merialueille, joiden se katsoo olevan erityisesti herkkiä ja suojelun tarpeessa. Kuitenkin status yksinään ei nosta esimerkiksi meriturvallisuutta sille tasolle, kuin Itämeren tehokkaan suojelun kannalta olisi tarpeellista.

Keinot Itämeren suojeluun ja tervehtymiseen ovat tiedossa - nyt tarvitaan toimintaa!

Sirpa Pietikäinen
Euroopan parlamentin jäsen (MEP)
Euroopan parlamentti

Haluatko PULLOPOSTIN sähköpostiisi?

Liity postituslistallemme:

www.centrumbalticum.org/kolumni

Centrum Balticum

Vanha Suurtori 7

20500 Turku

puh. 020 775 1341

www.centrumbalticum.org

centrumbalticum@centrumbalticum.org